

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 9. Discernit latro in paritate pœnæ, disparitatem causæ, ad eximiam Christi gloriam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

Ab. 10. 93.

Rf. 21. 13.

Luc. 22. 13.

IV. Christia nos arguit seculares.

præ oculis habuit: etenim eius vaticinium brevissimum est, & quasi totum in hoc quod diximus comprehenditur, & juxta D. Petri sententiam de Passione & morte Christi loquitur, de qua assertit omnes Prophetas fuisse vaticinatos. Quomodo igitur de illa vates Abdias his locutus est argumentis? Firmiter mihi persuadeo, presentem spectasse historiam, quod inimici Christum circumceperunt: Circumdederunt me canes multi: liberum habuerunt in personam eius accessum, ex concessa illis ab ipso licentia: dum ait: *Hæc est hora vestra & potestas tentabitur.* Ex hoc manus iniecerunt in eum, & nedum inter se vestimenta illius partiti sunt, ac tu cam, super quam sortem jecerunt: *Super Hierusalem miserebant sortem*, sed vsque ad sanguinem cordis illius venis absconditum emiserunt. Tunc latro proximus illi, qui saltem ut eius confors, & poena participes, eius in se suscipere debuisset causam, nedum hoc non agit, sed insuper & se prodit hostem, factioni copulatur homicidium, & illata ab illis confirmat ipse cõvicia, alios saluos facit suspensum non parit saluum fuerit. Cum illis pariter vociferatur: *Si tu et Christus, saluum fac te ipsum & nos.* Vult te facilius exprobare Propheta: *Tu quoque es quasi vnus ex eis: Operiet te confusio, & peribis in æternum.* Quis tantam sibi periuadeat animi peruersitatem? Ecce quam se sapientem ostendit hic latro piissimus, quam apte locum redarguat, atque per hoc exaltet, ut culpam suam reus agnoscat. *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* O quantis hanc licet obijcere reprehensionem Tu quoque Christiane te Christo crucifixo statuis ad veritarium: cum de quo crucifigens clavis seculum tuorum acutissimis? Quod enim spinis coronauerunt illi, qui in illum non crediderunt, malum est: sed quod illum tu superbie tue spinie coronas, tuis flagelles impudicus luxuris, illi potum sel propines & acerrum non satiabili jna venis ingluuie? Quod eum prouocat ad iram Maurus, Arabis. Gemilis, qui nec illum agnoscit, nec est ei vicinus: porro, *Tu quoque es quasi vnus ex eis.* Ut parem cum illis vitam agas perpetuis Dominum hunc commouens nequitiis? *Neque tu times Deum?* Quod eum non timeat Paganus infidelis idololatra: sua namque ex eius infidelitate, porro quod nec tu, qui nosti quoniam sit, quid ipse tibi fecerit, & credis quod ille qui te piissimam suam relemis misericordiam, strictissimam sit iustitia iudicaturus?

§. 9. Diferentis latro in paritate poenæ, disparitatem causæ, ad exitum Christianiam.

ET nos quidem iustis: nam digna saluæ regni poenæ autem nihil mali gessit. Perpende quæ cogitationes ut abutæ, ita valignæ diaboli & ministrorum eius, illæ fuerint quas Deus singulari permittit: ut prouideat, disponat ex illis quod intendebat edicere: ut nempè ut causa Christi causa mortis innotesceret. Dicitur latro (inquit D. Augustinus.) Neque tu times Deum, poenæ eadem damnationis est: q. d. Amice confiteor, quod eiusdem poenæ participes, & ad mortem ut ille condemnatus, quidquid in illum Platonis & blasphemus eum uocaris, in tu rege hoc condemnationem: *In quo scimus inter eos poenæ, respicimus rem statuis: in quo alterum iudicis, respicimus poenam.* Possimus illi cum D. Aug. istum obijcere: qua ratione optime latro, ut credamus Christum parit reum & locum poenæ damnatum: *Quid agis à latro? scilicet incipiens, scimus tibi Dominum fuisse?* Non hoc intendo, respondet ille, sed explico me claris, quod siquidem in poenâ sit paritas, in causa tamen sit magna disparitas, & quem idem genus supplicium, absoluat innocentia. Nos reus locum digna patimur, & luadet acquiras ut capere poenâ respondeat. (a) Hic autem nihil gerit, quod non optimum sit: à capite ad calcem diligenter inspectus, nulli subijcet noxam; & non est criminis expers: unde non proprio se aliena lute ipse scelera purissimus: *Sic agens, quod propter damnationis conseruatum, tunc quoque confitemi fecerit Dominum, subiectis condemnationem dicens: Es nos quidem iustus est. Ipsi autem nihil mali fecit.*

Notat præfatus D. August. multis locis hoc Christum inmer alia à Patre suo postulasse, ut ipso in cruce iam suspensio, ejus causam manifestaret, quod propria scilicet non bouet peccata. Hoc verbis illis Davidis indicatur: *Quid me Deus, & diserte causam meam de gentibus sancta.* Donatistæ suis ita pertinaciter adhaerebant erroribus, ut pro ipsis damnati melius illos non reuocarent, sed etiam ex ipsa morte quæ noxii pledebantur, gloriarentur, se Martyres esse iactantes, dicentes quod per hoc crucis essent gloriæ participes, imò & Christi, qui in cruce suspensus expiauit. Illis respondet D. Aug. supponens nullam illis supplicite rationem.

... qua sibi blandiretur de cruciatu, quem patien-
banur: Martyres, imo & ipsum Martyrum ca-
pax Christus: si causa non sit eadem: quia
Martyrum non facit poena sed causa. Quocirca
Christus non subdit dum ait: Beati qui perse-
cutionem patiuntur: sed addit: propter iustitiam
crem honorificum non est pati culpa reum,
sed provinitate, pro sanctitate, pro castitate
pro fide, pro Deo. Idcirco postulat Christus
in quotiescumque inter peccatores aliquam lu-
dit poenam, clare causa eius discutatur, &
eum similitur: quod & Pater ad amulum im-
plevit. Quando nascitur circumciditur ut pec-
cator, & eadem qua peccatoris poena configi-
tur: prouidet mittitur Angelum, qui statu-
it, ut in hac occasione nomen illi imponatur
Iesus: q. d. si tandem toleret poenam, ex di-
uina tamen ratione: non enim circumciditur
quia peccator, sed peccatores saluaturus. Quan-
do cum illis ad baptismum properat qui propi-
os coram Dia. Joanne culpas agnoscebant: de-
teret Pater: q. d. quamuis eodem gradiatu
inire, eadem suisque humilitione, causa
tamen distinguatur, & hoc ipsum vox sua di-
uina declarat, quæ profertur: Hic est filius
meus etc. Et Dia. Joannes: Ecce Agnus Dei,
ecce qui tollis peccata mundi.
I Verumtamen hoc potissimum togat Christus,
ut dum medius inter duos latrones crucifigi-
tur, & eidem cum illis supplicio crucis subia-
cer, tunc illius & mors à cruce morteque dis-
tinguatur aliorum. Huic filij sui petitioni Pa-
ter annuit. Quis igitur substituerit hoc actu-
rus, & qui manifestè discrimen aperiat inter
quem Christi & ceterorum cum eo pendenti-
um? Habens permititit peruersis illis Dei-
colis: etiam in pravo. suo ac veripelli consilio
duos illi affiguit & accipendunt latrones, ut cum
illo in cruce moriantur, & ipse medius inter eos
ut eadem vult poena, eandem iudicent & cul-
pam. Ag te sedulo: cogitationes etenim ve-
stra diuino vram detinuit, parantque consilio:
Ipsi preparantur cogitationes: per hoc habet, qui
hoc discrimen indicet & testetur differentiam.
O quàm praelatè perficit hoc latro Christi
comes: Supponit verum esse, omnes eadem
damnos esse poena, idemque perferre suppli-
cium: in eadem damnatione; porro confessim
differentiam exponit: Nos quidem iuste nam dig-
na facta veripones: hic autem nihil mali gessit.
Vident inquit D. August. qualis et peti-
tioni Christi satisfaciatur: Non querit Saluator no-
stris illius discrimen inter poenam & poenam;

omnes enim eadem complectitur, sed inter
causam: unde non ait: *Differere poenam meam,*
sed *causam meam.* Nos propter peccata nostra
morimur; hic autem nequaquam, nulli etenim
obnoxius est; sed propter aliena Prædixerat
Christus per Iaiam; *Torcular calcavi solus,* &
de genibus non est vir mecum. De torculari
querit crucis, hoc solus calcavi. Quomodo Do-
mine mit An binos alios non habuisti socios?
*Ducebantur cum eo alij duo, & cruci xpi sunt cum
eo, unus ad dexteram, & unus ad sinistram.* Quo-
modo dicit: *Torcular calcavi solus?* Sic est;
quamuis enim alij torcularia crucis suam
premerent, in illis propria sua calabant, flagi-
tia, pro quibus luebant meritaque poenas ho-
ma à se patiebantur. Porro torcular alienorum
se elorum solus ipse Christus calcavit: etenim
nullum habuit sibi proprium. Hoc ipsum latro
manifestat: *Nos quidem iuste nam digna facta re-
cipimus: hic autem nihil mali gessit.* Mos erat
antiquis, ut refert Theodoretus in sacrificiis
celebrioribus, ut dum illa offerrent inter spira-
los illos vapores ignis & sanguinis effusi, ut
quidam adulescer canora voce, qui loco stans al-
tiori, cunctis adstantibus acclamarer; *Sancta
sancta: procul este prophani.* Quo sacrificij no-
tabat sanctitatem cuiusque virtutem iuxta fidem
illorum; q. d. Nihil hic non sanctum; fors
omnis impudicitæ cogitatio eliminetur; sanc-
tum est sacrificium & factus; non est hæc
hostia maculata, nec quidquam in ea abomi-
nandum, quodue Dei, omique sanctorum of-
fendat oculos. Totum Deo gratum est tantæ
que efficacæ, ut sanctos efficiat. Iam offerre-
batur supremum & excellentissimum sacrifici-
um, quo litari non poterat ad honorem Dei
aliud eminentius, ad mundi remedium, & sanc-
tissimæ institutionem; suadebat æquitas, ut
inter verberum strepitus quibus sanguis effu-
debat, & inter fumum quem ignis Pharisæ-
cæ malitiæ prouocabat, esset aliquis qui de lo-
co eminentiori proclamaret: *Sancta sancta.* Hoc
latro complet ita opportunè ut per hoc testi-
monij illius confirmetur veritas.
Expendit D Hieron testimonium maxime
fide dignum hoc ceteri, quod quicquam de alio
proferret ea occasione, qua liquido constat, quod
cum nullus potuerit mouere respectus ad adu-
lationis lenocinia: *Fidèle testimonium est, quod
causas non habet metuenda: & vitæ præconium
assumens illustrius Domine Rom: æ no-
mine Probæ auæ filix sibi deuotissimæ Demo-
triadis, supponit, suo fidem adhibendam esse*
8 f 3

III.
Quon o-
do Chri-
sti stor-
cular so-
lus calca-
uerit.
IV.
Mos an-
ti quo-
rum in
sacrificiis
V.
Quale
dum sic
fidele te-
stimoni-
um.

testimonio: quia non hoc de illa profert, eo tempore, quo Romæ moraretur ductus accumulata splendens clarissima progenie nobilitate prole fecundissima Consulati: iam enim (inquirit) hæc omnia transierunt, & ipsa Proba ad atrium secessit cubiculi pauper, putredine & pœdore obdita, iam ad vltimam propertans

D. Hic vita lineam: Non potuerunt minus necesse Epist. 9. ad me: neque enim laudari in ea inquam antiquitate Saluti. in rem generis, diuitiarum & potentia magnitudinem, videntis vero que alij forsitan interueniente oratione Epist. & laudauerunt: nunc cellula monasterij, vltis cubus, vltisq; contempta, & atas vicina morti, breuis sine metu ante seipsum vltimum carent omni assiduatione infamia med. 20. 1. O perduelles, affigite alto crucis stipiti latronem hunc: hoc enim mihi opus est, volo que fieri, vt fiat, qui inde sanctitatem proclamet facietis, eius effectus, quod sanctum sit, nulla macula respectum, & ab omni malitia parissimum: Nihil mali gessit: tantoque sit eius testimonium fide dignius, quanto cum Chæstium oculis intuetur carnis, sanguis fluentem, moribundam & expirantem, constat evidentiis ab omnib; sibi muneris loco conferendum. O latro sapientissimus, multa dixit Diu Paul. postquam tertium ascendisset celum, & diuina didicisset mysteria, tandem magna proloquitur emphasi hæc Epithetorum litaniam: Tunc docebat vt nobis esset Pontifex, sanctus, innocens, impollutus, segregatus a peccatoribus, & excelsior caelis factus, qui non habet necessitatem, quotidie quemadmodum, sacerdotes: primum pro delictis suis hostias offerre, deinde pro populi. Verum tamen hæc omnia latro vnicò verbo complectitur: Hic autem nihil mali gessit. Ecce sanctum sacerdotem, sanctum sacrificium, & efficax vt sanctos efficiat: Nihil mali. Non hoc immolat pro delictis suis, quibus nullus est obnoxius, nec pro se patitur, nec enim vel minimum patitur in se defectum: Nihil mali. O latro, an ad dicta non attendis? Perpende quod omnia eius opera non videris, quæ hic fecit, nec semper illi coeque aduersissimo forte numquam tua vita cum vidisti, & ignoras qualem ipse duxerit: Nihil mali. Considera, est etenim vita longa, plures occasiones, humana inhiemtas ingentis diaboli technæ periculosa: quid nostrum forte reciderit in aliquod peccatum, in cuius punitorem Deus illum ad hoc traxerit iulle supplicium: Nihil mali gessit. Attende quod hic in opere non peccauerit, nihil tamen facilius quam verbo linguaque labi: sapiens concionatus est, multa docuit, & plura dixit, & hoc habemus a

Spiritu S: In multiloquio non deerit peccatum, qui scis num forte in verbo aliquo malo non peccauerit? Nihil mali. Quid plura? quomodo deus sentias nec opere nec verbo deliquisse, forte vana aliqua cogitatione potuit inquinari: & ipse non ignoras, impossibile esse illas ita collidere: Dauid etenim dum minus cogitat cor suum dolet variis distractum abuisse cogitationibus: Cor meum dereliquit me, Qui scis num in his incantans deriserit? Nihil mali: Replea telluri hoc erat & confiteri ipsam verum esse Deum, cui Dauid asserit esse propriam in omnibus iustitiam esse, sanctum & innocetam: Iustus Dominus in omnibus viis suis, & sanctus in omnibus operibus suis. In omnibus viis suis in intellectu in voluntate, in omnibus suis iustis adhibuit. Nulla creatura in omnibus suis actionibus sancta est, nulloque defectu inquinata.

VI.

Christus innocens a latrone declaratur.

Hebr. 7. 24.

De mortalibus asseruit Salomoni: Non est bonum iustus in terra, qui faciat bonum, & non peccet. Et de iustis protulit, tantis illos obuiis defectibus, vt dicitur in die cadat iustus. Quid auct. & ipsi Angeli mundi non sunt defectibus, ex veritate actuum intellectus ac voluntatis, eo modo quo SS. PP. declarant illud quod amores ille Iob dixit: In Angelis suis reperit praueitatem. Non illum habere defectum, nec eius villo polui peccati stigio. Deo proprium confitemur quocumque operans Isaac in throno suo residens fortissimus diuinitatis suæ confirmationem, apparuit circummectus ab utroque latere Seraphinis, hoc elegium intonantibus Sanctus, Sanctus, Sanctus, Pater omnipotens, caelestis omnibus conuolat, quod ille qui throno crucis sublimis pendet, vltis sit Deus, inde Seraphinum delinuit ille namque qui de nihilo tenebrarum eduxit Seraphinos, hunc modo de tenebris eduxit peccatorum vt mundum illuminet, quatenus exponat, quod ille, qui velat peccator: mortuus, dum peccator non sit sed purus, innocens, factus vt Deus, dicendo: Hic nihil mali gessit, quid idem in re est ac si dicit: Sanctus, Sanctus, Sanctus, quia Sanctus idem est ac purus & mundus, vt autem ex integro talis sit, esse debet in tribus: cogitationibus, verbis & operibus. Hæc omnia vno verbo complectitur: Nihil mali gessit, pura sunt eius cogitationes, pura eius verba, & purissima eius opera. Manus quædam incognita (quam quis moueret ignorabat, nec suam intelligebat ipsa scriptura) scripserat in pariete verba quædam intellectu difficillima. Cernit hæc Rex Balchassar, cernunt & Principes, cernunt & optimates, alterantur omnes

non mollece, nec eius quis noit interpretatio-
nem. Non expedit sic manere, ut non sit aliquis
qui scripturam noſtamque exponat: ſuſcitatur
Deus Daniel, quem ad hoc illuminat, ut ipſe
negotium expediat, & obſcura producat in lu-
cem operaque abſcondita, Pilatum eſſe dix-
erunt moxiam quondam exarantem cauſam mor-
tis Chriſti Saluatoreis & cum neſciat, quid
ſcriberet, agitur motuſque Dei ſpiritu, velut
lingua Calphæ Pontificis, noſtiſſimam hanc ex-
am ſcripſeram: *Hic eſt Jeſus Nazarenus Rex Iu-
dæorum.* Turbantur Principes, & optimates, &
ad mortem ſiquæ commouentur, conſentique
hoc inconfuſum, vnde magna poſtulant inſtan-
tia illam erad, eo quod eorum iudicio, caſui
non conueniat præſenti. Sciat Deus ut qui-
dam prædat Daniel, cui ſuum inſundit ſpiri-
tum, lucem & gratiam, qui hoc exponat,
clareque taſtetur, hac ſcriptura mortis Chriſti
cauſam contineri: qui moritur, quia *Hic eſt Je-
ſus*, hic eſt Saluator: quod ſi non capiunt, qua
ratione hoc illi conueniat: ſciam, quia *Hic ni-
hil mali geſſit*. q. d. Declaro, quod non moriatur
propter alicuius culpæ reos, qua nulla immu-
dus eſt, ſed generis totius humani culpæ hinc:
etiam ut illud ab omnibus eriperetur, homo
requiratur, qui ab omnibus eſſet liber & in-
tegrus, & nec opus illi foret propria ſolueret de-
bita, ut perfecte ſolueret aliena.

f. 10. Hic vero nihil mali geſſit. *Modo
Deus eduxit de tenebris lucem, ſicut in prin-
cipia mundi, ut eum illuminet.*

A Videmus primum Apoſtolum, & prædi-
catorum crucis Chriſti, imo Chriſti et u-
chxi, qui dicere poſſit: *Nos prædicamus:
Chriſtum crucifixum*, ita primum ut D. Paulum
omneſque Apoſtolos antecedit: dum enim illi
ſigam turpiter arripunt, & animo deſiciunt, &
ex parte retrocedunt ab eius ſequela & discipu-
laturæ ſe tunc Magiſtrum oſtendit, inquit D.
Chryſoſt. *arguitur prouide ut omnes eum ut ta-
lem habeamus & uere temur.* *Oculus fidei colorum
Dicitur non ſua ueritate cognouit: non erubescimus
tali in accipere Magiſtrum.* Doctor effectus, &
in uelud crucis exaltatus Chriſtum prædi-
cat ceteris omnibus an error, & ſibi potuit al-
ſuare, quod poſtmodum D. Paulus: *Deus qui
deus de tenebris lucem ſplendefere ipſe illuxit in
cordibus uoſtris ad illuminationem ſcientiæ clarita-
tis Dei.* in ſua Chriſti Jeſu. Opus Deo propri-

primum fuit hoc primum, quando toto orbe ad-
huc incompoſito, elementis inter ſe conſuſis, &
immensio omnia cooperiente chaos, denſiſſi-
miſque inuolente tenebris (*Terra erat, inanis &
uacua*, alii legant: *Incompoſita*, & *tenebre erant
ſuper ſaciem abyſſi*) ex illis lucem eduxit clarifi-
ſſimam, nempe ſolem qui totum illuminet mun-
dum radiis lucis ſuæ fulgentiſſimis, quibus il-
las omnes diſſipet fuget, & diſperdat. Hæc eſt
illa, inquit Apoſtolorum, quam in nobis produ-
xit admirabili latrone. Tota terra inanis erat
& incompoſita, cunctaque tanta tenebrarum
confuſione perturbata, quanta patet ex his que
Hieruſolymis agebantur. Totus orbis ſpilla la-
borabat caligine in cognitione Chriſti crucifi-
fixi: nunquam ita palpabiles quis uidit tene-
bras, atque dum toto ſpectante mundo crucifi-
xus occubuit. Illas optimè Deus declarauit per
profundas illas quas induxit ea hora, qua Salua-
tor in cruce ſublimis extollitur: *Tenebra factæ
ſunt ſuper uniuersam terram*: etiam tunc
quasi omnes, qui prius enim agnoſcebant, ſeſe
ſubduxerunt, cumque non agnoſcerent: &
lux in eis aut extincta eſt aut uehemen-ter ob-
ſcurata, quæ prius de cognitione Dei in illis
effulſerat.

Deus qui in orbis exordio de tenebris lu-
cerna eduxit, hic illam producit, & accendit
ut lucernam ſplendiſſimam in medio nebulæ
cordis obſcuriſſimi latronis qui dicere poſſit &
gloriar. *Ipe illuxit in cordibus noſtris.* D. Au-
guſt. legit: *Ipe claruit*. q. d. corda noſtra clara
reddidit inſtar ſolis, tale reddidit huius: ad
quid? *Ad illuminationem ſcientiæ claritatis Dei.* Ad
illuminandum in euidenti ſcientiæ clara, di-
ſtincta & explicita Dei cognitione. In eum ſi-
nem ordinat, ut hic uelut ſol & lucerna loco
ſtatuantur aliorum. Vñ perduelles, qui latroem
in cruce ſuffigitis, ad grauiorem Saluatoris ig-
nominiam, & quam poſſitis loco ſta utrius alio-
ri, quatenus e vicino conuiſis & ſubſtantiatio-
nibus illum ualeat obſcurare, ac furorum eius
tenebræ in ipſum Chriſtum redundent denſiſ-
ſimæ: Hic uos ipſi riſu exponemini, & hæc
mentis ueſtræ cogitatio Deo militabit: *Ipe præ-
paratur cogitationes*: ſi namque ſuper candelæ
bicum crucis lucernam attollis mortuam, ſumi-
gantem, ut blaſphemias & opprobria euo-
mar in Chriſtum, hic illum accendit igne & luce di-
uini ſui ſpiritus, qua accenſus in medio palpa-
bilitum harum tenebrarum totum mundum in
cognitione Chriſti crucifixi illuminabit, & hic
In ſua Chriſti Jeſu.

Gen. 1.2.

Matt. 27. 41.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN